

Полтава : ПДАА, 2009. – 406 с. **3.** *Борисов А. Б.* Большой экономический словарь / А. Б. Борисов. – М. : Книжный мир, 2003. – 895 с. **4.** *Філімоненков О. С.* Фінанси підприємств : навчальний посібник / Філімоненков О. С. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К: МАУП, 20012. – 288 **5.** *Бутинець Ф.Ф.* Бухгалтерський облік / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 672 с. **6.** Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-IV

УДК 657.421

Н.М. ПОБЕРЕЖНА, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

А.В. ЯЦЕНКО, магістр, м. Харків, НТУ «ХПІ»

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Підприємницька діяльність, яка здійснюється протягом тривалого часу, потребує певного узагальнення, систематизації та аналізу її різних напрямків, етапів, а також складових, що впливають на ефективність господарювання. Однією з важливих складових ефективності виробничої діяльності є ступінь досконалості використання основних фондів. Тому вдосконалення управління основними засобами, що безпосередньо впливає на підвищення ефективності використання основних фондів, є сьогодні важливою проблемою практично для всіх підприємств нашої держави.

Актуальність даного дослідження в тому, що удосконалення аналізу основних засобів має практичне значення. Він дає можливість не тільки оцінити стан основних засобів на підприємстві, а й виявити невикористані резерви і запропонувати шляхи підвищення їх використання.

Управління основними засобами підприємства є доволі складною системою. Під ефективністю основних засобів розуміють результат, здобутий у вигляді отриманого ефекту, що співвідноситься з витраченими ресурсами. Сучасні підходи до оцінювання ефективності використання основних засобів досить різноманітні, але всі вони ґрунтуються на системі натуральних та вартісних показників. До натуральних показників належать екстенсивне та інтенсивне використання основного устаткування, віддача в натуральному чи

умовно-натуральному вираженні, використання виробничої потужності та ступінь її освоєння.

Вартісні показники: фондівдача основних засобів розрахована за вартісними показниками, фондоємкість, співвідносні оцінки темпів зростання випуску продукції і темпів зростання обсягу основних засобів, фондоозброєності та продуктивності праці [2]. Різні автори віддають перевагу різним показникам.

Мних Є.В. [2] вважає, що показник віддачі основних засобів, розрахований за вартісним значенням, дає необ'єктивну характеристику ефективності їх використання і є недоцільним для порівняльного аналізу. Тому аналіз потрібно проводити за двома напрямками: 1) аналіз впливу на рівень віддачі продуктивності устаткування, коефіцієнта змінності вартості одиниці устаткування, питомої ваги машин та обладнання в загальній вартості основних засобів; 2) оцінка ефективності експлуатації устаткування.

Покропивний С.Ф. вважає [3], що система показників, яка може повністю характеризувати ефективність основних засобів, охоплює два блоки: 1) показники відтворення окремих видів і всієї сукупності засобів праці; 2) показники рівня використання основних засобів у цілому і окремих його видів. Показникам відтворення при аналізі основних засобів автор надає велике значення, оскільки відтворювальні процеси безпосередньо впливають на ступінь ефективності їх використання.

Савицька Г.В. пропонує для повного аналізу основних засобів використати трирівневу модель факторного аналізу фондівдачі, яка дозволяє проаналізувати вплив на фондівдачу як вартісних, так і натуральних показників [4].

Таким чином, для вдосконалення аналізу ефективності використання основних засобів використовують факторні моделі фондівдачі, які дозволяють визначити не тільки вплив факторів на фондівдачу, але й виявити резерви підвищення ефективності використання основних засобів на підприємств.

Список літератури: 1. Мних С. В. Економічний аналіз: підручник / С. В. Мних. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с. 2. Економіка підприємства: підручник / за ред. С. Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 1999. – 541 с. 3. Савицкая Г. В. Анализ производственной деятельности предприятия / Г. В. Савицкая. – М.: ЮНИТИ, 2000. – 668 с.

О.В. БАХТИНА, студентка

РОЛЬ ПРИБУТКУ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Нині в Україні в умовах реформування економіки спостерігається тенденція до значного зниження рівня рентабельності виробництва, що означає збитковість багатьох підприємств. Тому чим більше уваги приділяється цій економічній категорії, тим ефективніше функціонує підприємство.

Прибуток – це частина чистого доходу, який безпосередньо одержують підприємства після реалізації продукції як винагороду за вкладений капітал і ризик підприємницької діяльності.

Прибуток є найважливішим показником фінансових результатів. Ріст прибутку становить фінансову базу для самофінансування, розширення, відтворення, рішення проблем, соціальних та матеріальних потреб трудових колективів. За рахунок нього виконується частина зобов'язань підприємств перед бюджетом, банками та іншими підприємствами та організаціями.

Виокремлюють безліч видів прибутку. Основні з них:

Загальний прибуток – це весь прибуток підприємства, одержаний від усіх видів діяльності, до його оподаткування та розподілу. Такий прибуток інакше називають балансовим;

Прибуток після оподаткування, тобто прибуток, що реально поступає в розпорядження підприємства – чистий прибуток. Він характеризує суму балансового прибутку, зменшеного на суму податкових платежів за його рахунок;